

7/22625
62-83

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĐI
İkili Siyasi İőler ve Denizcilik-Havacılık-Hudut Genel M¼d¼rl¼ė¼

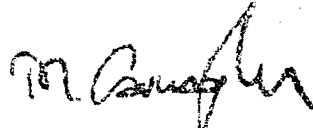
Sayı : 21252218-520.50-2018/13462920
Konu : Soru Önergesi / Sayın Nuri Okutan
(7/22625)

16.04.2018

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İsparta Milletvekili Sayın Nuri Okutan'ın 7/22625 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuőtur.

Saygılarımla arzederim.

Mevlüt ÇAVUŐOĐLU
Dışışleri Bakanı

Ek: 1 sayfa

7/22625 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine Yanıt

SORU:

Bakanlığınızın bütçesi üzerinde TBMM Genel Kurulu'nda 17 Aralık 2017 tarihinde yaptığınız konuşmanız sırasında uzun süredir kamuoyunun gündeminde olan bazı Ege adalarının Yunanistan tarafından işgal edilmesiyle ilgili olarak: "1996 Kardak Krizi'nden sonra adaların fiili ve hukuki durumunda hiçbir değişiklik olmamıştır. Ne olduysa önce olmuştur. Bunun da sorumlusu AK Parti değildir, AK Parti'den önceki iktidarda olan partilerdir. Evet, bunu da çözelim ama lütfen AK Parti döneminde işgal edilmiş gibi yalan bilgiler sunmayın... 1996'dan önce işgal edildi Beyefendi..." şeklindeki ve devamındaki ifadelerinizle Ege adalarında işgalin olduğunu kabul ettiğiniz Meclis tutanaklarına geçmiş ve basına yansımıştır.

Bu konuyla ilgili olarak;

1. Devlet yönetiminde "önceki dönem" ve "sonraki dönem" olur mu? Siz Türkiye Cumhuriyeti devletin Dışişleri Bakanı değil de, sadece AK Parti'nin Dışişleri Bakanı mısınız?
2. Devletin devamlılığı esas olduğundan partinizin iktidarda olduğu dönem içinde "işgal" altında olduğunu öğrendiğiniz ada, adacık ve kaya parçaları hakkında ikili ve uluslararası düzeyde Hükümetiniz hangi girişimleri yapmış ve ne cevaplar almışlardır? Bu konuda partinizin hiçbir sorumluluğu yok mudur?
3. Mevcut uluslararası ve ikili anlaşmalar temelinde Ege Denizi'nde Türkiye'nin egemenliği altında bulunan ada, adacık ve kaya parçaları hangileridir?
4. Türkiye'nin egemenliği altında olan ada, adacık ve kaya parçalarından hangileri yıllar itibarıyla hangi tarihten bu yana "işgal" altındadır?
5. Hükümetiniz döneminde Ege'de Yunanistan'ın işgalinden kurtarılan herhangi bir ada, adacık veya kaya parçası var mıdır?
6. İkili ve uluslararası anlaşmalarla silahsızlandırılmış olması gereken ada, adacık ve kaya parçaları hangileridir? Hükümetleriniz döneminde bunların anlaşmalarla belirlenmiş statülerine döndürülmesi için hangi girişimler yapılmış ve ne cevaplar alınmıştır?
7. Bunların ötesinde, Hükümetinize göre Ege Denizi'nde ikili ve uluslararası anlaşmalarla kayıt altına alınamamış ve/veya statüleri müphem olan ada, adacık ve kaya parçaları var mıdır? Hükümetiniz bunlarla ilgili Yunanistan ile herhangi bir müzakere süreci başlatmış mıdır?
8. Hükümetiniz dış politika dahil hemen hemen bütün milli konularda iç ve dış kamuoyuna yönelik hamaset yapıp, gerilim siyaseti izlerken; işgal edilen Ege adalarına sıra gelince birden bire itidal tavsiye etmesinin, gerilimden vazgeçmesinin ve hamasetten uzak durmasının nedeni nedir?
9. TBMM Genel Kurulu'nun 19 Ocak 2016 günkü oturumunda "Lozan Antlaşması'nda Anadolu'nun bir parçası sayılan adacıklardan 16 tanesi işgal edilmiştir. Bunlardan Eşek Adası da Yunanlar tarafından işgal edilmiştir. Buradan bunu Hükümete duyuruyor, ihbar ediyor, Dışişleri Bakanlığını ve Savunma Bakanlığını göreve davet ediyorum." Şeklinde bir çağrıda bulunmuştum. Bu çağrım üzerinden yaklaşık 2 yıl geçmesine rağmen Bakanlığınızca herhangi bir işlem ve çalışma yapılmış mıdır?
10. Hükümetiniz bu soruları açık olarak cevaplandırmakta zorluk çekecekse TBMM'de 2018 Ocak-Şubat ayları içinde düzenlenecek bir kapalı oturumda bilgi vermeye ve konuyu tartışmaya hazır mıdır?
11. Ülkemiz kamuoyunda infial yaratan Ege adalarının işgali süreciyle ilgili en azından Milletvekillerini doğru bilgilendirmek amacıyla kapalı bir oturum yapılmasının elzem ve yararlı olacağı açıktır. TBMM'de kapalı bir oturum talebi dahil başkaca herhangi bir çalışma yapmayı ve girişimde bulunmayı düşünüyor musunuz?

YANIT:

Ege'de bazı ada, adacık ve kayalıkların aidiyeti ve bununla bağlantılı olarak Türkiye ile Yunanistan arasında Ege Denizi'nde geçerli bir uluslararası anlaşmayla tespit edilmiş deniz sınırlarının bulunmaması dahil, iki ülke arasında Ege'de birbirleriyle bağlantılı bir dizi sorun bulunmaktadır.

Doğu Ege Adalarının aidiyeti ve silahsızlandırılmış statülerine ilişkin temel belgeler, 1914 Altı Devlet Kararı, 1923 Lozan ve 1947 Paris Barış Antlaşmalarıdır. Bu antlaşmalar, adaların egemenliği ve silahsızlandırılmaları ile ilgili ayrıntılı ve değişik hükümler ihtiva etmektedir.

1914 Altı Devlet Kararı kapsamında, kuzeydoğu Ege adaları (Limni, Semadirek, Midilli, Sakız, Sisam, Ahikerya, Taşoz, İpsara ve Bozbaba) silahsızlandırılmak koşuluyla Yunan hakimiyetine bırakılmıştır.

1923 Lozan Andlaşması'nın 12. maddesinde 1914 Kararına atıfta bulunularak, bu karar teyid edilmiş ve 13. maddesinde ise Midilli, Sakız, Sisam ve Ahikerya'nın, Andlaşma'ya ek Boğazlar Sözleşmesi'nde ise Limni ve Semadirek'in ne şekilde silahsızlandırılacakları düzenlenmiştir.

1936 Montreux Boğazlar Sözleşmesi, Lozan Boğazlar Mukavelenamesi'nin ilgili hükümlerinin yerine geçmiştir. Yunanistan'ın iddialarının aksine, sözleşmede Limni ve Semadirek'in silahlandırılabilmesine dair bir madde bulunmamaktadır.

1947 Paris Barış Antlaşması'nda ise Onikiadalar ve Meis adası silahsızlandırılmak kaydıyla Yunanistan'a bırakılmıştır.

Ülkemiz, 1960'lardan bu yana sözkonusu adaları silahlandıran Yunanistan'ın bu hukuk dışı tutumuna başından beri karşı çıkmaktadır. Bu husus, ülkemizce Yunanistan nezdinde yapılan girişimlerle protesto edilmektedir. NATO ve AGİT forumlarında uygun vesilelerle gündeme getirilerek, Yunanistan ahdi vecibelerine riayete davet edilmektedir.

Bu itibarla Ege'de bazı ada, adacık ve kayalıkların aidiyetine ilişkin sorun, Lozan ve Paris Antlaşmalarının ilgili maddelerinin yorumuyla alakalı hukuki bir meseledir. Ayrıca, Ege'deki deniz sınırlarının Yunanistan ile bugüne kadar geçerli bir anlaşma ile belirlenmemiş olması da sorunun diğer bir boyutunu teşkil etmektedir.

Yunanistan'ın bu konudaki resmi tutumu, böyle bir meselenin var olmadığı yönündedir. Ülkemizin tutumu ise konunun Ege meselelerinin bir parçası olduğu şeklindedir. Bilindiği gibi Ege meseleleri tüm yönleriyle mevcut diyalog kanalları çerçevesinde, bu ülkeyle ele alınmaktadır. Ülkemiz bu sorunların tümüne hakkaniyete uygun olarak ve ülkemizin temel hak ve menfaatleri gözetilerek diyalog yoluyla çözümler getirilmesini arzu etmektedir.

Ege sorunlarının çözümü konusunda izlenen bu politika, sadece Hükümetimiz döneminde değil, bu sorunların ortaya çıktığı ilk andan itibaren benimsenen ve bu haliyle partiler üstü nitelik taşıyan bir devlet politikasıdır. Ege sorunlarının bu anlayış içerisinde çözüme kavuşturulması gerektiğine inanılmakta ve çalışmalarımız tüm devlet kurumları ile birlikte bu yönde yürütülmektedir.

Ülkemiz Ege'nin iki ülkeyi birleştiren ortak bir deniz olduğunu savunagelmektedir. Türkiye bu anlayışla, Ege sorunlarının iyi niyetle, hakkaniyete uygun ve barışçı bir şekilde çözüme

kavuşturulmasını arzu etmektedir. Ege sorunlarının çözümü konusunda izlenen ve bu sorunların ortaya çıktığı ilk andan itibaren benimsenen bu politikada herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

Yunanistan'ın statüsü tartışmalı coğrafi formasyonlar üzerinde yaratması muhtemel fiili durumları kabul etmeyeceğimiz ve teşebbüs edilmesi halinde bunların hukuki açıdan bir sonuç doğurmayacağı hususu başta olmak üzere, tüm Ege sorunlarına ve bunların çözümüne ilişkin görüşlerimiz, gerek mevcut diyalog mekanizmaları çerçevesinde Yunan makamlarıyla, gerek Bakanlığımızın 1996 yılından bu yana yaptığı muhtelif açıklamalarla iç ve dış kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

Diğer taraftan, Bakanlığımın önümüzdeki dönemde TBMM'deki siyasi partilerin üst yönetimlerine Ege meselelerine dair bilgilendirme yapmaya hazır olduğunu defaatle tekrarladığım hususu Yüce Meclisimizin kayıtlarında mevcut bulunmaktadır.